



**TRIVIS – Střední škola veřejnoprávní Třebechovice pod Orebem, s.r.o.**  
Heldovo náměstí 231 , 503 46 Třebechovice pod Orebem  
OR vedený Krajským soudem v Hradci Králové oddíl c vložka 21588  
Tel.: 495 593 074 E-mail: trebechovice@trivis.cz IČO 274 82 073

---

## MATURITNÍ ZKOUŠKA – šk. rok 2023/ 2024

### Český jazyk a literatura

**Obor vzdělání:** Bezpečnostně právní činnost 68 – 42 – M/ 01

#### SPOLEČNÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY

Didaktický test ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura.

#### PROFILOVÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY

- písemná práce
- ústní zkouška

#### Kritéria hodnocení profilové zkoušky

##### I. Písemná práce:

Písemnou práci z českého jazyka a literatury se rozumí vytvoření souvislého textu odpovídajícího slohové práci, jehož minimální rozsah je **250 slov**; písemná práce trvá **120 minut**, včetně času na volbu zadání. **Písemná práce může být napsána tiskacím / psacím písmem, v obou případech však musí být zachována čitelnost textu. V opačném případě budou nečitelné pasáže hodnoceny jako chyby.**

Při konání písemné práce má žák možnost použít **Pravidla českého pravopisu**. Žák vybírá po zahájení zkoušky nejméně ze **4 zadání**, ze kterých si **1 zadání zvolí**. Zadání písemné práce obsahuje téma a požadovaný slohový útvar, popřípadě výchozí text, jehož součástí může být i obrázek, graf.

#### Hodnocení písemné práce se provádí klasifikačními stupni:

##### **Výborný**

- Text plně odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno plně funkčně.
- Pravopisné a tvaroslovné chyby se téměř nevyskytují.
- Slovní zásoba je motivovaná a bohatá, odpovídá komunikační situaci.
- Výstavba větných celků je promyšlená.
- Kompozice textu je precizní.

##### **Chvalitebný**

- Text odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno funkčně.
- Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují jen ojediněle.
- Slovní zásoba je spíše bohatá – je funkční a srozumitelná.

- Výstavba větných celků je promyšlená a funkční.
- Celková kompozice textu je promyšlená, vyvážená a srozumitelná.

### **Dobrý**

- Text v zásadě odpovídá útvaru a zadanému tématu.
- Pravopisné a tvaroslovné chyby jsou častější.
- Slovní zásoba je vzhledem ke zvolenému zadání postačující, ale nikoli potřebně pestrá a bohatá.
- Výstavba větných celků je spíše jednodušší, objevují se odchylky od pravidelné větné stavby.
- Kompozice je v některých místech nahodilá a těžce pochopitelná.

### **Dostatečný**

- Text se od zadaného tématu značně odklání, útvar vykazuje podstatné nedostatky.
- Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve větší míře.
- Slovní zásoba je nemotivovaná a omezená.
- Výstavba větných celků je jednoduchá s odchylkami od pravidelné větné stavby.
- Kompozice textu je nepřehledná a vykazuje ve větší míře nedostatky.

### **Nedostatečný**

- Text se nevztahuje k zadanému tématu.
- Text prokazatelně nevykazuje charakteristiky zadaného útvaru a reaguje na jiné vymezení komunikační situace.
- Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve vysoké míře.
- Chyby mají zásadní vliv na čtenářský komfort adresáta.
- Slovní zásoba je nemotivovaně chudá až primitivní.
- V textu se vyskytují ve vysoké míře výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti.
- Volba slov a slovních spojení zásadně narušuje porozumění textu.
- Větné celky jsou jednoduché a mají zásadní nedostatky.
- Text je nesoudržný a chaotický, členění textu je nelogické.
- Text je argumentačně nezvládnutý.

## **II. Ústní zkouška:**

Ústní zkouška se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek z konkrétního literárního díla. Součástí pracovního listu je i zadání ověřující znalosti a dovednosti žáka, jež se vztahují k učivu o jazyce a slohu.

Ústní část maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury je hodnocena na základě níže uvedených kritérií.

## **CHARAKTERISTIKA UMĚLECKÉHO TEXTU:**

### **1. Analýza uměleckého textu**

I. část - zasazení výňatku do kontextu díla, téma a motiv, časoprostor, kompoziční výstavba, literární druh a žánr

II. část – vypravěč / lyrický subjekt, postava, vyprávěcí způsoby, typy promluv, veršová výstavba

III. část - jazykové prostředky, tropy a figury a jejich funkce ve výňatku

## **2. Literárněhistorický kontext**

– kontext autorovy tvorby, literární / obecně kulturní kontext

## **CHARAKTERISTIKA NEUMĚLECKÉHO TEXTU:**

### **3. Analýza neuměleckého textu**

I. část - souvislost mezi výňatky, hlavní myšlenka textu, podstatné a nepodstatné informace, různé možné způsoby čtení a interpretace textu, domněnky a fakta, komunikační situace (např. účel, adresát)

II. část - funkční styl, slohový postup, slohový útvar, kompoziční výstavba výňatku, jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku

### **4. Výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury**

## **DOPORUČENÁ ČETBA K MATURITNÍ ZKOUŠCE**

Na stránkách školy je uveden seznam doporučené četby k maturitní zkoušce (110 literárních děl).

### **Žákovský seznam musí splňovat tato kritéria:**

- Minimálně dvěma literárními díly musí být zastoupena próza, poezie i drama
- Seznam může obsahovat maximálně dvě díla jednoho autora
- **Žák vytvoří vlastní seznam v počtu 20 literárních děl, minimální počet titulů pro dané literární období je dán:**
  - Světová a česká literatura do konce 18. století – **min. 2 lit. díla**
  - Světová a česká literatura 19. století – **min. 3 lit. díla**
  - Světová literatura 20. a 21. století – **min. 4 lit. díla**
  - Česká literatura 20. a 21. století – **min. 5 lit. děl**
- Seznam žák odevzdá ředitelce školy nebo jí pověřené osobě **do 31. března** roku, v němž se maturitní zkouška koná (pro jarní zkušební období) nebo **do 30. června** roku, v němž se maturitní zkouška koná (pro podzimní zkušební období).
- Neodevzdá-li žák vlastní seznam četby do daného termínu, losuje si u zkoušky pracovní list ze všech titulů školního maturitního seznamu.

### **Obsah ústní zkoušky:**

- Analýza a interpretace uměleckého a neuměleckého textu, a to s využitím vědomostí a dovedností získaných v průběhu studia.
- **Příprava k ústní zkoušce trvá 20 minut, vlastní zkouška trvá nejdéle 15 minut.**
- V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu.
- Součástí hodnocení ústní zkoušky jsou také komunikační dovednosti a celková kultura jazykového projevu studenta.

- V průběhu ústní zkoušky není dovoleno používat žádné pomůcky vyjma pracovního listu a psacích potřeb.

**Výsledná známka** z písemné a ústní části profilové zkoušky z předmětu „Český jazyk a literatura“ bude stanovena v poměru 40% z písemné části a 60% z ústní části. (Příklad: písemná část =2, ústní část=1 – celkově 1; písemná část=1, ústní část = 2 – celkově 2).

**Vypracovali:** Mgr. Miroslav Beneš, Ph. D., Mgr. Tereza Šmídová

Třebechovice po Orebem, 27.10.2023

Mgr. Stanislava Šůlová, v.r.  
ředitelka školy